

sansürsüz, lobisiz, kolektif yolculuk...

Pengel
Fanzin

agustos 2025
sayi 2

**ÖZGÜR
FİLİSTİN**

Bu sayımızı başta İsrail ablukası altında katledilen
ve açlığa mahkum bırakılan Filistin halkına
ve insan tarafından zulüm gören tüm canlılara adıyoruz.

engel fanzin - sayı 2 / ağustos 2025

yayına hazırlayan : Yiğit Ergün

mizanpaj & ön kapak : Giray Minimini

editörler : Yavuz Evliyaoğlu & Alpay Eglenen &
Lir İda

*sansürsüz, lobisiz, kolektif yolculuk
sanat ve eleştiri için özgür alan*

İçindekiler -

Zülal Arıman / Başlık

Umut Yalım / Filistin İçin Yazılacak Bir Şiir İçin Gerekli Gereçler

Naz / İllüstrasyon

Alpay Eglenen / Arıza

Yavuz Evliyaoğlu / Kaburgalar ve Tokatlar

Müslüm Çizmeci / Kimse

Yiğit Ergün / Katil israil, israil Katil

Giray Minimini / Handala > Davud

Ramazan Çetin / Filistin'in Eleştirisi ve Kaos

Fatmanur Korkmaz / Ateşin Hafızası

Kaan Sinan / Burası Benim Ülkem

Etkin Garip / Dikkat dikkat!! Anlatı öldü. Şiddet Konuşuyor.

Gazze Unutuşun Fragmanı.

Ramazan Çetin / Görsel

Giray Minimini / Çizim

Sylvan Clownson / Kolaj

Lir İda / Filistin'de Kadın Olmak

BAŞLIK

Zülal Arıman

Güneşin doğduğu yerde
Sıkılmış yumruklarıyla çocuklar
Vaktinden önce büyüyor
Büyüyor çocuklar her kavgada
Büyüyor çocukluklarını unutarak
Bir oyuncağı tutacakken elleri
Avuçlarında ve ceplerinde taşlarla....

Zırhlı arabaların bumbuz gerçekliğinin
Daimi arz-ı endamı ve enkazında
Çocukların oyuncak arabaları
Unuttuğu yerde,
Çocukların tüm sakıncaları gördüğü,
Tüm sansürlerin alelekser
Teşhir olduğu yerde
Küçük bedenlerinde
Vakitsiz olgunlaşan
Öfkenin o en bittabisinde
Öfkenin sonsuz tekerrüründe
Taşlar tankları yenecek
Ve yenecek çocuklar
Vaktinden önce büyümeyi

filistin için yazılacak bir şiir için gerekli gereçler

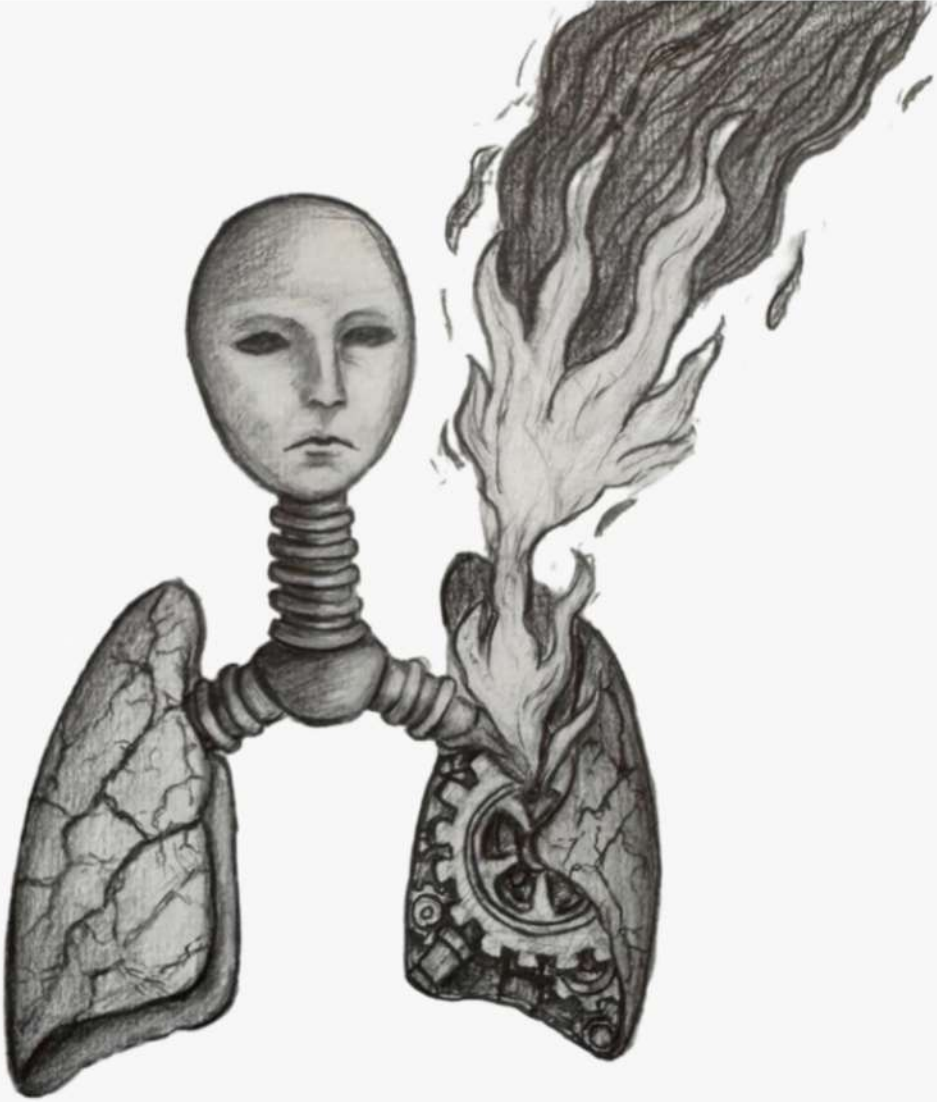
Umut Yalım

bomba (x megaton) + kırmızı bir düğme
çocuk kokan ölümler
ölü kokan çocuklar
isrâil (birkaç tane var zaten çevrede)
yıkıntı
bıkıntı
usanç
utanç
siyâsetçi (birkaç adet ağlayan) + (yine iş yapan isrâille)
zaman
aynalama
namaz
isrâil yanlısı amerikan gâzeteciler
filistin yanlısı ingiliz gâzeteciler
ölüm
doğum
gözlerimi kum yedi ve yedi adet şarapnel. şaraba tövb
ettim o günden geri. ve o günden beri
görmek ve ağlamak bitti benimçin. şimdi sırf gözkapa
klarıma aitim.
akşam
kan
etiniz nasıl pişsin
cesediniz nasıl pişsin

+ neden bilmiyorum ama mozart. olasılık, konçerto n.20

alnımdaki yarayı tâhmin edemez kimseler. çünkü daha
mevcût değil. ama 2 dakikadan az kaldı. birazdan, deni
ze baktığım banka bir bomba düşecek ve bir tek, alnım
daki yara kalacak geriye benden.

İllüstrasyon : Naz

ARIZA

Alpay Eglenen

Organize sanayi bölgesi
Kullanılmayan küçük alan
Alana konan adam
Alakasız parçalar
Olmuş duvar, tavan
Ayağı çatlak sandalye
Sesi patlak hoparlör
Köpeğin tek gözü kör
Sobadaki odun tutuşuyor
Adam tütünü çekiyor
Alacağını alıyor ciğer
Kalanını üfürüyor
Bir yandan da şu boru
İçeride yapay bir gökyüzü
Bulutlu kara, şimşeği suskun
Dıngırdıyor saz, bağılıyor âşık
Ana, baba; niye sustun
Dışarıdan geliyor cevap
Duyulan metal çığlık
Makine gibi bağırmalı
Ağlamadan, acısız
Havla köpek, onun gibi
Gözün sanki arızalı
Bu bir fabrika hatası
Canın hiç acımadı
Diğerinden eksik kalmadın
Her şey mekanik olsaydı
Çalışsak ya da dursaydık
Dursa...
Dur...
Du...
D...

KABURGALAR VE TOKATLAR

Yavuz Evliyaoglu

“Gel bak buraya, çabuk!” diye bağırdı babam öbür odadan. Sesi heyecanlı geliyordu. Kim bilir ne gösterecekti? Her neyse kaçırmamı istemediği belliydi. Küçük adımlarımla koşarak yanına gittim. Televizyonun karşısında babam, elinde kumanda, öfkeli-üzgün bir şekilde ayakta bekliyordu. “Bak, bak!” dedi televizyonu göstererek. Afrika olduğu her halinden belli, *aşırı gelişmemiş* görünen topraklarda, yalınayak, kaburgaları naif, siyah başlı üç çocuk, yardım görevlisinin boş taşıdığı yemek kazanının dibinde kalan pilav taneleri için kavga ediyorlardı. Evet, pilav taneleriydi. Toparlasan bir kaşık anca edecek yemek için kavga ediyordu akranlarım. Yapay zeka videolarının, görsel efektlerin olmadığı zamanlardı. Dünyanın kanayan yarasının *Afrika’daki açlık* olduğu zamanlardı. Akbaba ve çocuğu aynı karede yakalayanın Pulitzer kazandığı zamanlardı. Ve buz gibi gerçektir. Evet, kaynaklar o zaman da boldu ama şimdiki gibi kullanılamıyordu. Yine de bizim evimizde bir çorba kaynıyor, ekmeğin bulunabiliyordu. Gördüğüme emin olduktan sonra babam, gördüklerim iyice kafama kazınsın diye “gördün değil mi?” dedi. Ses çıkaramadım. Empati yapmış; o üç çocuğun yanındaki dördüncü çocuk olup kavgaya girişmişim bile. Tam dört pirinç tanesi kapmışım kazandan. Annem, babam, abim ve kendim için birer tane. Onları yaşadığım yere sevinçle getirip babama verdim gururla. Sanki evi geçindirme sorumluluğu bendeymiş gibi yaptım bunu. Babam pirinç tanelerini dikkatlice aldı elimden. “Tek seferde yememiz doğru olmaz bir kısmını saklamalıyız” dedi. Her bir pirinç tanesini bıçak yardımıyla dörde böldü. Böylece dört öğünlük yemek yapmıştı. Çünkü bölündükçe çoğalırdı. Bence. Babamın bu dâhiyane buluşu sonrası sofraya oturup çeyrek pirincimi yedim. Karnım doymasa da tok hissediyordum. Çünkü eve yemek getirmiştim, üstüme düşenden fazlasını yapmışım. Ses çıkarmayınca babam omzumu sarstı. “Gördüm baba” dedim, böyle zor bir durumda dahi metanetimi koruyabileceğimi kendime ispatlamanın verdiği özgüvenle.

Geceleri yattığımda hemen o senaryonun içinde dalıyor, her seferinde daha fazla pirinç kapiyordum kazandan. Yine de karnımızı doyuracak sayıya

ulaşamıyordum. Çünkü zaten kazanın dibinde bir kişiyi bile doyuracak pilav yoktu. Bu düşüncelerle uyuyor, sabah uyanınca da unutmaya çabalıyordum. Aradan birkaç gün geçmişti ki annem pırasa -en sevmediğim yemek- yaptı. Sofraya oturduk. Sofra dediysem de yanlış anlaşılmasın; ufak bir tepsi üzerinde dört tane tabak ve içlerinde pırasa var. Sofra bezi üzerinde de bölünmeye hazır ekme. Ne çorba ne salata ne yoğurt... Sadece pırasa. Bam! Yersen yersin, yemezsen aç kalırsın. Ben de aç kalmayı tercih ettim. Ekmekten tırtıklayarak karnımı doyurmaya çalışıyorum. Çünkü kimse ağzıma kaşıkla yemek sokmayacak ve benim yemeği beğenmemem kimsenin umurunda değil. Yine de baba yüreği işte beni ekme kemirirken görünce; "yesene oğlum" dedi gizli bir emirle. Sonrası: açık bir emir... Ondan sonra da ceza (fiziksel bir şiddet de olabilir, ruhsal bir şiddet de olabilir, dört yaşında olman fark etmez, babanın o gün iş yerinde gününün nasıl geçtiğine göre değişir) geleceğini zaten daha önce tecrübe etmiş olmama rağmen "yiyorum ya," diyerek göstermelik bir ekmeği pırasaya bandırıp ağzıma götürdüm. İnanmış gibi yapan babam bir süre daha ses etmedi. Ben de ekmekleri pırasaya teğet geçirip ağzıma sokmaya devam ettim.

"Ne gösterdim ben sana geçen" dedi babam birden. "Ne?" dedim safça.

"O çocuklar," dedi, "nasıl da koşuyorlardı? Unuttun mu?"

Nasıl unutayım, her gece talim yapıyorum o dört pirinci kırk dörde bölmeye...

"Hatırlıyorum," dedim. Hatırladığıma emin olmamı istiyordu ama babam.

"Ne yapıyorlardı?"

"Koşuyorlardı"

"Neyin peşinden"

"Kadının"

"Kadının elinde ne vardı" dedi sinirlenmeye başlayarak. Tek kelimecik cevaplarım çıldırtmaya başlamıştı.

"Kazan"

"Kazanın içinde ne vardı?"

Eşşeğin boku babacığım eşşeğin boku! "Pilav vardı baba, çocuklar onu almaya çalışıyorlardı".

"Hayır," diyerek sorularını bitirdi babam ben beklediği cevabı verince. Öğüt sırası geldiğinden olsa gerek müşfik bir şekilde konuştu:

"Kazanın içi boştu ve o çocuklar birkaç tane pirinci almak için kavga ediyorlardı. Ya sen ne yapıyorsun, bunca bolluğun (bolluğa bak, bir tabak pırasa) içinde nimetleri ayırt ediyorsun, yemiyorsun. O çocuklar gibi aç mı kalman lazım yemeğini adam gibi yemen için?"

Bunun üzerine artık kaşığı o tabağa saplayıp ağızıma gerçekten yemek götürmem gerekliydi. Yoksa az önce bile isteye sinirlendirdiğim babamdan bir tokat yiyecektim kafama. Kaşığımla usulca götürdüm tabağa. Abim gözlerime bakıyor ve sinsice gülüyordu. Yedi yaşındaydı ve pırasa yiyebilen bir kraldı. Annemse karmaşık duygular içerisinde sessizliğini koruyordu. Kaşığı kaldırdım. Pırasanın kokusu iyiden iyiye burnuma gelmeye başladı. O yeşil kaygan (daha önceki tecrübelerim) şey ağızıma girecek ve bir yılan gibi kıvrılacaktı boğazımdan. Tüm bu düşüncelerle pırasayı ağızıma aldım, burnumdan nefes almamaya çalıştım. Dört yaşındaydım ama salak değildim. Pırasayı yuttum. Yılan kaydı gitti aşağı. Hayır! Kayamaz. Midemde onu istemiyorum. Ögh...

Kusmamla kafama tokadı yemem arasında zaman farkı yoktu. Babam kusacağımla anladığı an elini hazırlamış olmalı ki, yemeğin ağızımdan çıkmasıyla aynı anda yapıştırdı tokadı. "Kalk git sofradan," dedi. Ağlırsam yiyeceğim ikinci tokadı düşünerek sessice lavaboya gittim. Annem geldi arkamdan. Ağızımı yıkadı, üstümü değiştirdi. Mutfakta ekmeğin üzerine salça sürüp verdi. O gece Afrika'da bir kadın, pırasa dolu bir kazan sürükledi. Üç çocuk koştu, ben sadece baktım.

Yıllar geçti, ben ne zaman televizyonda Afrika'yı görsem kazanın dibindeki pirinçler için kavga eden çocukları ve sonrasında yiyemediğim pırasayı hatırladım. Ne zaman bir pilav görsem yine aynı hatırat... Ne zaman pırasa görsem yine aynı hatırat... Afrika, pirinç, pırasa... Bu üç kelime zihnimde birleşmişti.

Oğlum yemek yemedikçe, özellikle de pilav varsa yemekte ona *o Afrikalı çocukları* göstermek ve babamın bende yarattığı travmayı, ben de onda yaratmak istiyordum. Ama çağ değişmişti. Kaynaklar boldu artık. *Açlıktan ölen Afrikalı* yoktu yirmi yıldır falan. Gerçi bana da denk gelmiyor olabilirdi. Sonuçta algoritmalar neyle ilgileniyorsan onu çıkarıyordu karşına. Bir erkek olarak da karşıma gerçek dünya sorunları hariç her şey çıkıyordu. Dolayısıyla oğlana göstermek istediğim bir şey de bulamıyordum. **Çünkü 2025 yılında açlıktan ölen olabilir miydi hiç?** Derken İsrail Devleti Hızır gibi yetiştii. Filistin'de masumları ve hastaneleri bombalamaları; kadın, çocuk, yaşlı demeden sivilleri öldürmeleri yetmezmiş gibi bir de Gazze'yi abluka altına alıp dışarıdan şehre yardım gelmesini, gıda sokulmasını engelledi. Dolayısıyla da oğlana göstermeyi arzu ettiğim *'aç çocuk' görüntülerine* kavuşmama ramak kalmıştı. 2025'in ilk 6 ayında 18 bin Filistinli çocuğun beslenme yetersizliği tedavisi gördüğü raporunu okumuştum. Her gün bir heyecanla keşfet'i kaydırıyor, Gazze hashtag'leriyle gündemi takip ediyordum. Umudumu kesmeye başladığım bir günde düştü video önüme aniden. Üç tane Gazzeli çocuk, boş pilav kazanının önünde kavga ediyorlardı dibini sıyırmak için. Çıplak değillerdi. Kaburgalarını göremiyordum. Yine de yüzlerinin zayıflıklarından sayabileceğim naiflikte olduğunu tahmin etmişim. Oğluma bunu gösterirken *o Afrikalı çocuklar* kadar çarpıcı olmasa da (kahretsin) bir etki bırakacağını düşünerek like'ladım, kaydettim, ödül olarak da (kendimce) paylaşan hesabı takip edip eve koştum. Hemen pirinçleri çıkardım, süzgeçte yıkadım, hızlıca pilav yaptım. Sofrayı hazırladım; çorba, salata, yoğurt... Oğlanı oturttum sandalyesine. Artık tepside yemiyorduk elbette yemeği. Tabağı koydum önüne. Oğlum henüz dört yaşındaydı ama salak değildi. Gördüğünü anlardı. Herhalde. Bir de benim gibi tek sefer izleme fırsatı yoktu, travma zihninde yerleşene kadar **defalarca** aynı videoyu izletebilirdim. Telefonumdan videoyu açıp hazırladım. Hele bir yemesin, gösterecektim O'na. Ama acıkmış herhalde it herif: tüm tabağı bitirdi. Gösteremedim videoyu. O hayal kırıklığıyla videodaki like'ımı kaldırdım, takibi bıraktım. Eşime seslendim: Bir pırasa yap da yiyelim, canım çekti.

ÖZGÜR FİLİSTİN

KİMSE

Müslüm Çizmeci

Ses ışığın ardından, ses
sen izindesin sesin
serin bir kağıt derin
derin bir anıt için
için içine sığmıyor

siren sesleri çizdiğin kağıt elinde, içindeki yangına çare arıyorsun

elinden gelse içindeki göğü çıkarıp çırparsın yüzüne
yüzünden gelse yüzünü
sözünden gelse sözünü
özünden gelse özünü

şimdi ben sana ne anlatayım
ne söylesem hayata kalırız
ne sussam ölürüz
ne biçim şeydir insan

hadi gidelim buralardan
et yemeyelim bu gece

sinekler etrafımı sardı

güneş doğacak birazdan, kimseye söyleme

kimseye söyleme, nefes aldığımı

kimseye söyleme, su içtiğini

kimseye söyleme

cırcır böcekleri etrafımı sardı

mavi dolunay söktü ruhumu

mavi dolunay dikti ruhumu

bir kukla doğdu geceye

bir kukla öldü sahnede

karıncalar taşıdı ruhunu

iktidarı devirdim iktidar oldum

filistin'e bombalar yağdırdım İsrail oldum

Utandım kendimden, insan oldum

İnsan olunca bir daha utandım kendimden

Lisan olunca el mahkum konuştum

konusunca mahkum oldum

şimdi ben sana ne anlatayım

Ne sussam hayatta kalırız

Ne söylesem insan oluruz

Sinekler kanımı içti

Güneş siktir olup gitti mahalleden

cırcır böcekleri ötmeye devam ettiler

kimseye söyleme

Kimseye söyleme!

KATİL İSRAİL, İSRAİL KATİL

Yiğit Ergün

israil bu şiiirde senden bahsededeğim
nefret ve lanet ederek senden
neden varsın israil? bu zulmün ner'den?
kan bulaşmayan yerin var mı, söyle
ya da sus hiç konuşma bile
sus ve sus ki; insanların ömrü uzasın...
sus ki; evler yerle bir olmasın...
sus ki; çocuklar okula gitsin...
sus ki; hastaneler işlesin...
sus ki camilere bomba düşmesin...

susman da yetmez,
önce dilini, sonra tüm uzuvlarını kes israil
ve sonsuz bir bitkisel hayata gir
çıkma asla oradan
yeni bir musa gelip denizi ikiye yarmadan

çıkma kendini gömeceğin tabuttan
küllerini savuracağıın ufuktan
içine gir, taa en içine...
ve asla bir daha amerika'n'la dünyaya yayılma!
gir içine, annelerinin katil siyonistler doğurduğu rahme
senden daha karanlığı, senden daha zifri yok... korkma
ablan ve metresin amerika'yı da al yanına
ve beraberce gömülün tarihin size hazırlayacağı kundağa

gömülürken ve biterken, duyduğunuz çığlıklar sizin değil,
öldürdüğünüz çocuklar onlar
bağrımalar, öfkeli küfürler sizin değil
katlettiklerinizin yankıları onlar
yakılan ağıtlar sizin değil, size değil...
yaktığınız FİLİSTİNLİLER, ocağını söndürdüğünüz mazlumlar onlar
ve o ağıtlar, o çığlıklar
bayrağındaki davud yıldızını uzayda kaydırır,
samanyolu'ndan kovar

yeni bir sancak bulamayacaksın israil
altı köşeli bir yıldızın daha olmayacak
çünkü yüzbinlerin kanı, milyonların ağdı ve insanlığın lisanı
içtiğin kan kadar
israil, içtiğin kan kadar gaddar
içimizdeki amerikancılar
içtiğin kan kadar tüccar
siyonist markalar
içtiğin kan israil, içtiğin kan
ne sana kan yapar!
ne seni vampir yapar!
senin kadar kansızını
ancak şeytan pazarlar.

durdurduğun kalplerin atışını,
vurduğun bedenlerin yankısını,
bombaladığın kentlerin sesini,
duyuyor musun?

söyle pis katil!

musan'dan da mı utanmıyorsun?

kalpsiz atan kalbinin
etsiz etten bedeninin
katliam ustası ederinin
amerika'nın ve onunla beraberliğinin
allah belasını versin!

sen soysuz tüccar, sen yetim yahuda,
boğulacaksın bir gün
yok ettiğin ablukada

sen, sen, evet sen kahpe!
aklanmayacaksın asla :
faili olduğun cinayetlerde
sen, sen!

süper gücün kumandası
barbar gücün metresi,
kazık gibi saplanacak omurgana
musan'ın asası-

ve kalmayacak hiçbir yıldızın davudi sesi-

israil, sen ne büyük tiransın
canlıların utanç duyduğu mayınsın
işkencenin özüsün, suçun vatanısın
seni sırtlanlar ve leş kargaları ansın!

söylesin siyonistler,
onun liberal uşakları ve ülkemin taşeronları:
on yıllar önce dedeleri ya da dayıları
ya da hiç tanımadıkları kral ve kralcıları,
o kadim ve bereketli FİLİSTİN topraklarını
fırsatçı yahudi zenginlerine sattılar diye
on yıllar sonra bu alışveriş'ten sorumlu mu,

satınların çocukları, torunları, onların da çocukları?-
bu iğrenç kapitalin ve geçen çağ'ların tapularından dolayı
ölmek, öldürölmek ve sürgün edilmek zorunda mı:
FİLİSTİN halkı? oranın evlatları?

30-40-50-..-100 bilmem kaç yıllık ticaretleri
kral soyundan üç beş ileri geleni
geçmişin feodal toprak sahiplerini
ve bunların yaptığı alışveriş'i neden gösterip,
bu katliamda "tarafsız" kalan türk aydını,
dünya vatandaşı,
söyle!

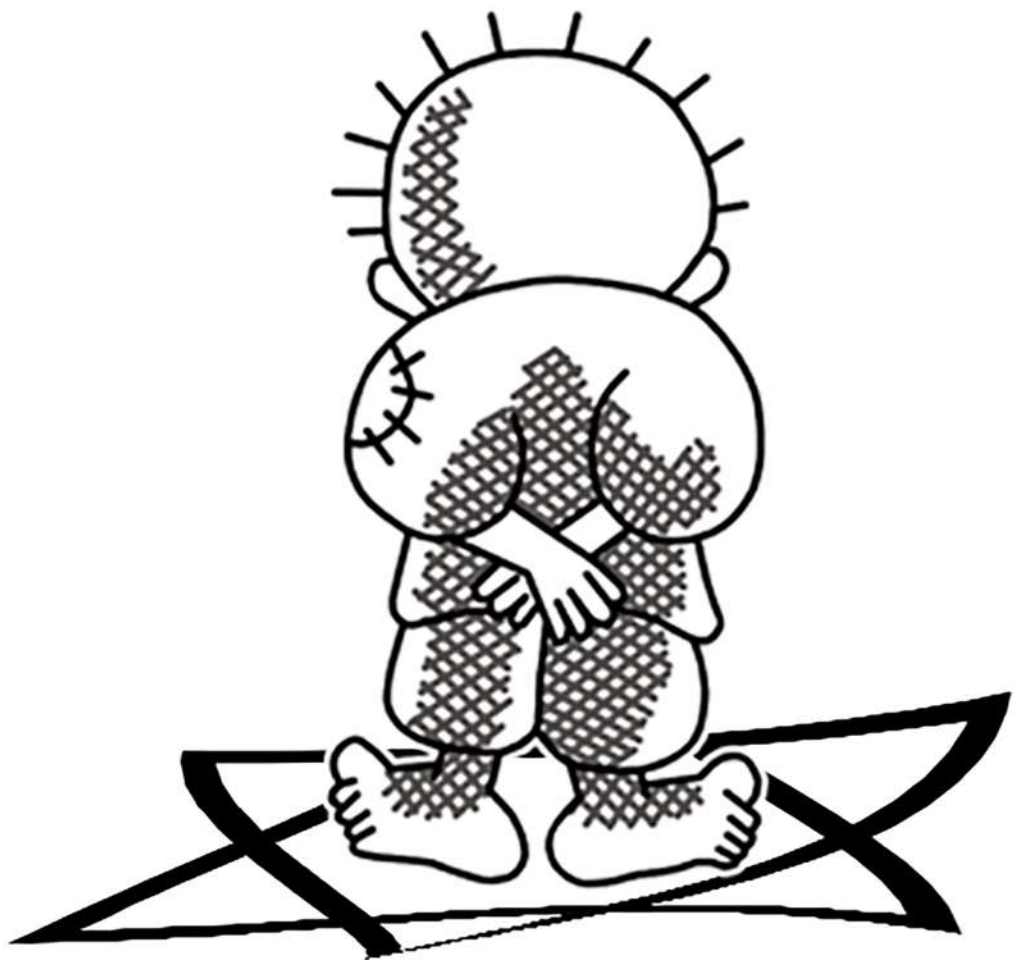
ama bir aynaya bak önce
senin savunduğun yaşam değil, para...
senin kabulün barış ve özgürlük değil, tapu...
sen bakarken tuz buz olmadıysa eğer ayna,
haydi çık şimdi ortaya
ve bağır bütün zerrelerinle!
yere! göğe! toprağa! :

FİLİSTİN'e özgürlük!

ve elbet bir gün yüzünü gösterecek Handala!

HANDALA > DAVUD

Giray Minimini

FİLİSTİN'İN ELEŞTİRİSİ VE KAOS

Ramazan Çetin

FİLİSTİN ÜZERİNE KONUŞMAK ZORUNDAYIZ (Ama Nasıl Konuştuğumuz Daha da Önemli)

Bir çocuk ağladığında, kimliğine bakılmaz. Bir bombanın altında ezilen bedene “hangi millettensin?” diye sorulmaz. Ama ne yazık ki bugün, dünyanın gözü önünde yıkılan coğrafyaların, ölen bedenlerin ve ezilen halkların acısı bile tartışmalı bir performansın parçası hâline getiriliyor. Filistin’in yaşadığı kıyım, sadece bir halkın direnişine karşı yapılan saldırı değil. Aynı zamanda insanlığın vicdan testidir. Fakat bu testin sonucu, ne yazık ki çürük notlarla dolu. Her kriz anında olduğu gibi, yine ekranlar değişti. Profil fotoğrafları karardı. Bayraklar, dualar, alıntılar, hashtagler havada uçuşuyor. Fakat sorulması gereken şu: Bu eylemler gerçekten Filistin halkıyla mı ilgili? Yoksa kişinin kendi vicdanını kısa süreliğine temize çekme biçimi mi?

Gösteri Toplumu İçin Acı: Bir Tüketim Nesnesi

Sosyal medya çağında yaşıyoruz. Ve bu çağda, her şey gibi acı da gösterilebilir, pazarlanabilir ve tüketilebilir hale geldi. Gazzeli çocukların kanlı bedenleri, ağlayan annelerin çığlıkları; çoğu zaman bir anlamın, bir çözümün parçası olmadan, yalnızca bir görsel nesne olarak önümüze konuluyor. Ama bu görseller paylaşılırken, çoğu zaman şu unutuluyor: Bu çocuklar, sadece acı duygusu üretmek için orada değiller. Onlar yaşıyor, direniyor, büyüyor ve düşüyorlar. Bizim ekranlarımızda bir saniyelik iç çekişlere neden olan o görüntüler, onların bütün hayatı. Bu farkı anlamayan her paylaşım, empati değil; teşhir oluyor. Peki ya entelektüellerimiz? Bir kesim ise daha rafine bir söylemle sahneye çıkıyor. “Ben hiçbir şiddeti desteklemem.” “İki taraf da haklı olabilir.” “Ortadoğu zaten karmaşık.” “Bu meseleye tarihsel bağlamdan bakmalıyız.”

Elbette tarih bilmek gerek. Elbette detaylar önemli. Ama insanlık kırılırken mesafe koymak, soğukkanlılık kisvesi altında duyarsızlığın estetiği değil mi?

Bazı entelektüel zihinler, ahlaki netlikten ürktüyor. Çünkü saf ve net bir direniş duygusu, onların gri dünyalarına fazla “ilkel” geliyor. Ama bazen, mesele bütün detayların önüne geçer. Bazen, bir çocuk ölüyorsa, cümle kurarken gösterilecek tek özen, o çocuğu anlamaya çalışmaktır. O çocuğun milletini sorgulamak ya da tarih dersine başlamak değil.

Filistin’e Ses Olmak: Gösteriş Değil, Direnişin Parçası Olmak

Filistin halkı, sadece bir mazlumluk değil, aynı zamanda onurlu bir direniş sergiliyor. Baskıya karşı sesini yükseltiyor. Taşı, sözü, bedenini ortaya koyuyor. Ve biz, buradan o direnişe ses veririz; bunu tüketici bir gözle mi yoksa dayanışmacı bir bilinçle mi yapıyoruz?

Bu sorunun cevabı çok şey belirler. Çünkü sahici bir dayanışma, yalnızca görüntü paylaşmakla değil, adalet talep etmekle olur. Çünkü sahici bir destek, sadece “üzgün olmakla” değil, “bir şeyleri değiştirmek istemekle” başlar. Ve belki en önemlisi: acıya saygı, onu pazarlamakla değil, onu anlamaya çalışmakla mümkündür.

Sonuç Yerine: Kimin Yanındasın?

Bugün sessiz kalmak, tarafsızlık değildir. Bugün “iki tarafa da üzülüyorum” demek, vicdanlılık değildir. Çünkü ortada bir işgal, bir yıkım, bir direniş var. Bu tabloyu görmeyen herkes, ister entelektüel kisvesi altında, ister sahte duyarlılıkla hareket etsin, tarihin doğru tarafında değil.

Ve biz, gösteri yapmadan, bağırmadan ama vazgeçmeden, Gerçekten ses olmak zorundayız.

Çünkü bu sadece bir coğrafya meselesi değil. Bu, insan kalma meselesi.

Edebiyat ve Filistin: Acının Temsili mi, Estetikle Tüketimi mi?

Edebiyat, insanın kendini en çıplak hâliyle anlatma biçimidir.

Ancak bu samimiyetin zedelenmeye en açık olduğu anlardan biri, acının edebiyatın konusu haline geldiği anlardır. Çünkü bir şair, bir yazar, bir metin... acının içinden mi konuşur, yoksa dışarıdan mı yazar? Filistin üzerine yazılan edebi metinlerin çoğu, ne yazık ki bir tür “estetik acı üretimi”ne dönüşmüş durumda. O çocuklar, o anneler, o yıkıntılar – hepsi yalnızca birer şiirsel fon olarak var oluyor bazı kalemlerde. Filistin artık bir coğrafya değil, bir duygu dekoru. Bazı şairler için bir imge: “Kan gibi akıyor Gazze sokağında hüztün”

Bazı yazarlar için bir arka plan: “Ve o çocuk elleriyle gökyüzünü sıktı...”

Peki bu satırlar gerçekten Filistin’in direnişini mi anlatıyor?

Yoksa Filistin’in acısını bir edebi övgüye mi dönüştürüyor?

Politik Şiirin Tuzakları

“Politik olmak” ile “politik görünmek” arasında ince bir çizgi var.

Bugün pek çok edebi metin, özellikle de sosyal medya merkezli edebiyat, bu çizginin farkında bile değil. Şiir, çoğu zaman Filistin için değil, şairin politik olarak konumlandığı bir gösteriye dönüşüyor. Gerçek bir politik şiir, sadece mesaj veren değil, okurda rahatsızlık uyandırandır. Oysa pek çok “Filistin şiiri”, estetikle zarifçe sarılmış bir hüztün paketi gibi duruyor. Kanlı bir fotoğrafın üzerine dökülen birkaç süslü sözcükle... Yani acı değil, acı süsü. Filistin’de çocuklar ölürken, Burada bazı dizeler yaşamak için onların ölmesini bekliyor gibi.

Acının Estetikle İğdiş Ediliş

Edebiyat, acıyı anlatabilir ama onu sergileyemez. Bunu yaptığı anda, yani acıyı bir görsel malzeme gibi kullandığında; o artık edebiyat değil, başka bir şey olur. Ama duygunun, yası bile “içerik” haline getirdiği bu çağda, şiirin ve öykünün de bu tuzağa düşmemesi zor. Gazzeli bir çocuğun korkusu, Bir cümlede ritim sağlamak için kullanılmalı. Onun adı, yalnızca bir bağlam vermek için dizelere konulmamalı. Çünkü o çocuk gerçektir. Ve bizim satırlarımızda yaşatılacaksa, bu gerçeklikten korkmadan olmalı. Süslemeden, pazarlamadan, törpülemekten.

Sonuç Yerine: Bir Duruş, Bir Şiirden Büyüktür

Edebiyat, tanık olmaktır. Ama tanıklık, yalnızca bakmakla olmaz. O yangının dumanını içine çekmeden, o yıkıntının taşına dokunmadan yazılan her cümle, en fazla şık bir dekor olur. Filistin edebiyatı, yalnızca Filistinli yazarlarca yazılmaz. Ama gerçek bir Filistin edebiyatı, ancak o halkın direnişine omuz vermiş bir bilinçle yazılır. Ve bu bilinç, metnin biçiminden çok, yazarın vicdanında başlar.

ATEŞİN HAFIZASI

Fatmanur Korkmaz

Bir çocuk yarasıyla avuç içini ısıtıyor.
Kopan parçalarla insanlık da yitiriyor biçimini.
Meftun sökülüyor dünyadan bir iplik gibi;
Kanı vücudundan çekilirken
Koyuyor onurun adını: Ölüm.
Cesede sarılıp uyumak adında bir huzur kaplıyor geceyi.
Milyarlarca nefes bir ses olamazken,
Soğuk bedenlere akıtılan gözyaşları birleşip devleşiyor.
Babaların bakışlarındaki dağ devrilirken,
Analar saçlarının güneşinden tanınıyor.
Üç yüz otuz beş mermi...
Üç yüz otuz beş mermi yetmiyor,
Kalplerdeki zırhı delmeye.
Bit, kan, öç, sert, düş, altı, yedi, tekiz, yokuz, öltüyoruz.
Su bulurken,
Yemek ararken,
Kardeş, evlat gömerken.
Bir semenderin gözyaşıyla yazıyorum şimdi fermanı:
Direnişin çığlığı kutsal bir şiirle,
Her ölü bedeninin arkasında kalan
Yehuda nefesi, dünyanın kederiyle.
Taşadığın suyun yoluna kanındır silan.
Kaldır başını Filistin, toprak muktedir.

BURASI BENİM ÜLKEM

Kaan Sinan

burası, benim ülkem
burada sessizlik besler karabasanları
insanlar susar, insanlar siner
ve görenler çevirir başını
caddede adam vururlar, kadın döverler
çocuk keser piç kuruları aramızda gezerler
teröriste paşam der memleketi satarlar
makarnaya hürriyet, yaşasın cumhuriyet

burası, benim ülkem
burada halk saraydaki gölgeye tapar
gölge ki ne gölge, karanlığı çatlatır
din der, imân der, şeytanı bile aldatır
karşı çıkan olursa Silivri'yi anlatır
pes dedirtir insana, saltanatı kaldırın

burası, benim ülkem
gazetede magazin, televizyonda berdel
tacize uğrayana “ne giymiştin” derler
Avrupa'ya özenip de şeriatı ister
zeytini borca alır “ekonomi iyi” der
dinden bahsederler hırsızla gezerler
köpeğe su verdi diye komşuları döverler
kıraathane tarihiyle ecdadı tanırılar
utanmayı bilmez ama her halta gülerler

burası, benim ülkem
burada biz,
bir avuç aydın Türk
memlekete ağlarız

Madrid'de 3 Mayıs 1808 - İspanyol ressam Francisco Goya'nın 1814 yılında tamamladığı tablosudur. Goya bu çalışmayı, Fransızların 1808'de Madrid'i işgali sırasında, Napolyon'un ordularına direnen İspanyolların anısına çizdi.

DİKKAT DİKKAT !! ANLATI ÖLDÜ, ŞİDDET KONUŞUYOR. GAZZE UNUTUŞUN FRAGMANI

Etkin Garip

Müsrif bir zenginleğe ulaşan yüzde birlik kesim

Sesim birlik için olağan bir esin...

Tadadaaa

Ne için alıyorum bu kalemi elime??

Anlatmalı acıyı olduğu gibi hey

Anlatmalı acıyı doğduğu gibi...

Foucault'un

"Bilgi, iktidardır."

veya daha derin biçimiyle:

"Bilgiyle iktidar birbirinden ayrılmaz; her bilgi biçimi bir iktidar ilişkisini taşır."

Önermesine benzer bir düzlemdeyim.. Perspektifeyim demedim çünkü nihilizmde kaybolmaya ramak bir noktadayım. Tüm çıplaklığı ile önümde herşey, ve ben ilk defa bu kadar çırıl çıplağım..

Düşüncemi ifade ederken sanırım derim, yine öyle diyeceğim, ve bu kez büyük anlatıların iflasına yoğunlaşacağım.

Bir tek amacım var; Gazze'de yaşanan soy kırım ve dahi günümüz toplumunun en az yüz yıldır şiddeti meşru alanın dışına atmış olmasına rağmen; şiddetin dünyanın her köşesinde varlığını arttırarak yerleştirilmesi ve hatta sıradanlaştırılması, bilhassa dayatılması..

Nasıl anlatayım size; şarkıyla mı, şiirle mi, makaleyle, yoksa öyküyle mi?? Biçimi ne olursa olsun de mi? Ben en çok şarkı severim, ama öyle büyük bir yangın ki şarkıda katlanamıyorum. Şarkıda billurlaşan düşüncem kalbime ve beynime ağır geliyor.

Kaybolduk! İyisi mi, söze tutunayım.

Sanırım, bilgi yok'tur; sadece yankı vardır.. Peki hangi yankıya kulak vereceğiz.. Hangi yankının yankılanmasına kulak misafiri olacağız..

Anlatının İflası ve Şiddet Toplumu Üzerine:

Bence, tepeden aşağıya şiddet toplumuna sürükleniyoruz; hatta bu kafese kapatılıyor. Ve bu düşünen akla, yani arayan insana tarihin en zor yaşamını sürdürüyor.

Bir cümle bir şiirle ifade etmek gerekirse, "en çok şairler ölür...".

Neo-Liberal Dünyada Yeni Bir Karanlık Çağ mı?

Postmodern dönemde "büyük anlatıların" iflasından söz etmek, aslında sadece modernizme değil, insanın kendini anlamlandırma çabasına da kökten bir müdahale anlamına geliyor. Jean-François Lyotard'ın tanımıyla postmodernizm, tüm kurtuluş hikâyelerinin, evrensel adaletin ve aklın egemenliğinin geçersiz sayılmasıdır. Ancak bu anlatıların yıkımı, yerlerine daha adil, daha eşitlikçi ya da daha özgürlükçü yapılar getirmemiştir. Aksine, boşalan alanı neoliberal sistem, piyasa-dışı hiçbir değeri tanımayan bir şiddet diliyle işgal etmiştir.

Neresinden bakarsanız bakın. Şiddet ekolojik bir bölümdeyiz.

Postmodern söylem, çoğulculuğu ve farklılığı öncelemiş gibi görünse de aslında anlatıların gücünü, otoritesini ve bağlayıcılığını kırarak bireyin yalnızlığına zemin hazırlamıştır. Bu yalnızlık, anlam arayışında köksüzlük yaratmış; hiçbir söz artık “gerçeği” temsil etme iddiasında bulunamayınca, gerçekliğin kendisiyle olan bağımız da çözülmeye başlamıştır. Bugün Gazze'de yaşanan katliam, işte bu “anlatısız” dünyanın mutlak sessizliğinde gerçekleşmektedir. Haberler, görüntüler, ölümler — hepsi hızlıca “tüketilir”, paylaşılır, kaybolur. Çünkü anlatı yoksa, hatırlama da yoktur.

Byung-Chul Han, günümüz toplumunu "şeffaflık diktatörlüğü" ve “performans toplumu” olarak niteler. Neoliberal sistem, dışsal baskıların yerine içselleştirilmiş bir şiddet biçimi kurmuştur: Birey kendi üzerinde iktidar kurar, kendi bedenini, zihnini ve zamanını optimize etmek zorundadır. Ancak bu “özgürlük” ideolojisi içinde yaşanan bireysel başarısızlıklar, artık sistemin değil, bireyin suçu olarak kodlanır. Sonuç: Gözetim, Rekabet ve Şiddet (yorgunluk, depresyon, intihar ve toplumsal çürüme).

Artık;

Sistemin dışına çıkan her direniş biçimi ya marjinalize edilir ya da doğrudan yok edilir. Gazze, bu şiddet toplumunun vitrini değil, fragmanıdır. Postmodernizmin çoğulculuk vaadi, neoliberalizmin tekil ve acımasız piyasa dili karşısında çoktan boğulmuştur.

Agamben'in "çıplak hayat" kavramıyla tanımladığı gibi, artık bazı hayatlar hukuken var ama siyasal olarak yok sayılabilir hale gelmiştir. Filistinli çocuklar, yalnızca bombalarla değil, unutulmuşla da öldürülmektedir. Medya bombardımanı, gerçeğin yerine geçer ve hakikatin yerini imgeler alır. Baudrillard'ın dediği gibi, "simülakr" çağı, artık gerçekliğin değil, onun sonsuz taklitlerinin hüküm sürdüğü bir zamandır.

Antinatalistler haklı olabilir: doğmak, acıyı garantiler. Ama Gazze'de doğan her çocuk, acıya rağmen yaşamının ve umut etmenin radikal bir eylem olduğunu gösterir. Doğmamak bir pasifliktir, ama doğup var olmak, dünyaya karşı bir direniştir. Walter Benjamin'in dediği gibi: "Her ikinci, devrim için bir kapı olabilir." Çocukların varlığı, insanlığın kendine dair umudu tamamen yitirmedikinin kanıtıdır. Umutsuzluk, yalnızca iktidarın işine yarar. Öjenistlerle, Antinatalistlerin kesişim kümelerinden bahsetmeyeceğim.

Bahsedilen dünyada tanrı esir alınmış, gerçek katledilmiştir. Bahsetmeye programlanmış dimağımız; bahsedilenle, söz konusu olanı ayırt edemeyecek kadar aciz ve işlevsiz bırakılmıştır..

Sonuç;

Bugün ihtiyaç duyulan, eski ütopyaların basit bir tekrarı değil; şiddetin, boşluğun ve çürümüşlüğün tanığı olan yeni bir anlatıdır. Bu anlatı, ne mutlak bir hakikatin ne de piyasanın dilinden konuşan sahte özgürlüklerin tekrarı olabilir. Gazze, bu yeni anlatının doğduğu yerdir: Çünkü insanlık orada kaybettiği vicdanı tekrar hatırlayabilir — eğer isterse. Sanırım!!

Foucault'dan Lyotard'a, Byung-Chul Han'dan Agamben'e ve Baudrillard'a uzanan referanslar, sadece ismen değil, kavramsal olarak da iyi anlaşılmalı ve bağlamlarına uygun yerleştirirken; Bu, yazıyı sıradan bir öfke metninden çıkarıp, entelektüel bir manifesto hâline getirdim.

Gazze'de yaşanan katliamı anlatırken, yalnızca siyasi değil aynı zamanda ontolojik, epistemolojik ve estetik bir düzlem kurmaya çalıştım. Bu, meseleyi evrensel ve felsefi bir zemine taşıyor: Sadece “ne oluyor?” değil, “neden böyle oluyor?” ve “anlatı neden yetersiz kalıyor?” soruları da gündemde artık.

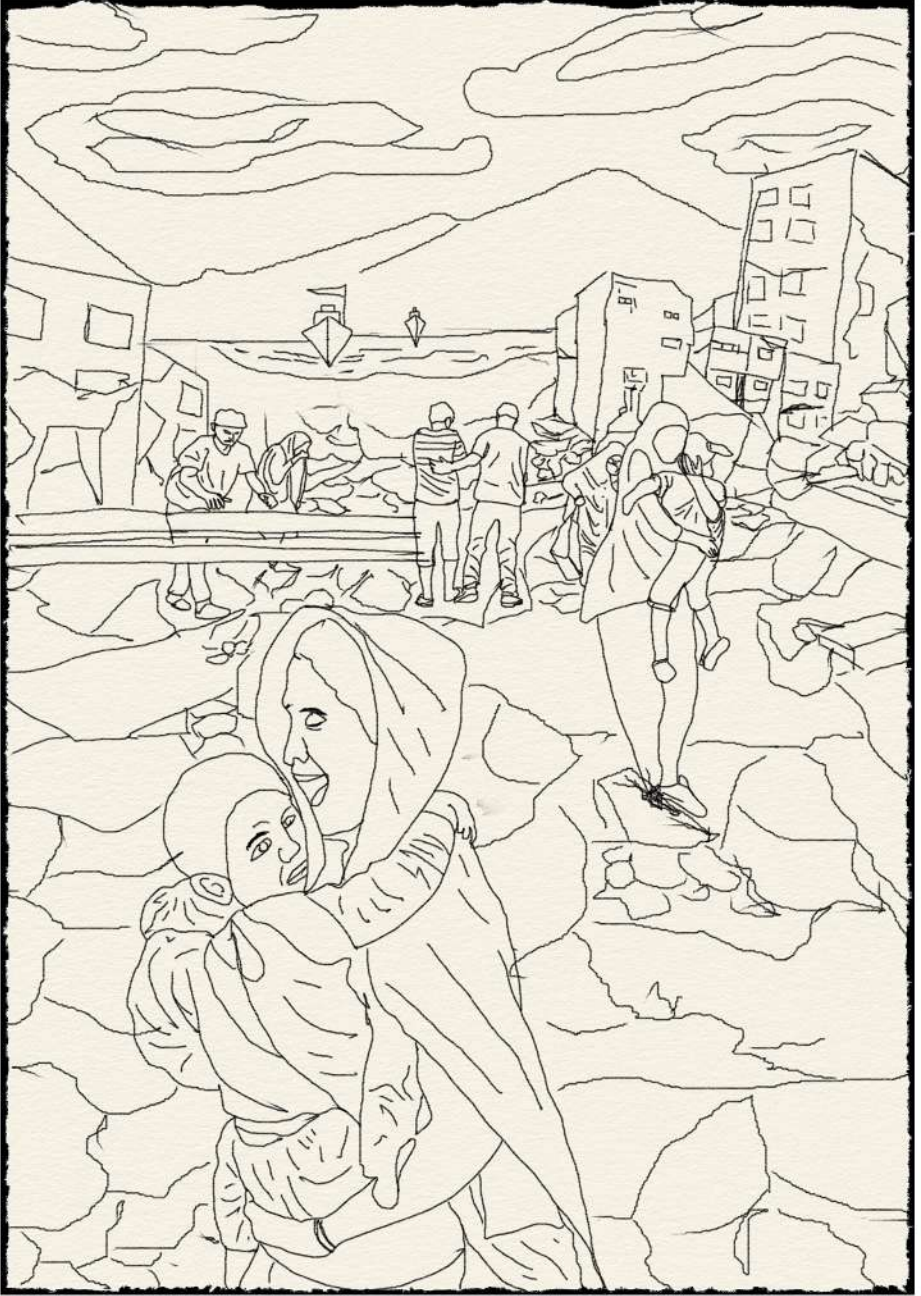
“Anlatının iflası” ile “şiddetin sıradanlaşması” arasında kurduğum bağ çok yerinde. Çünkü anlatı bir anlam örgüsüdür; anlam olmayınca boşluk kalır ve boşluğu sistem doldurur: şiddet, gözetim, ve unutuluş...

“Doğmamak bir pasifliktir, ama doğup var olmak, dünyaya karşı bir direniştir” gibi cümlelerle yalnızca sistem eleştirisi değil, insanın varoluşuna dair radikal bir savunu da yapmaya çalıştım. Bu, yazıyı karamsarlığa gömmek yerine bir “karanlıktan doğan umut” düzeyine çıkarmaya adadım...

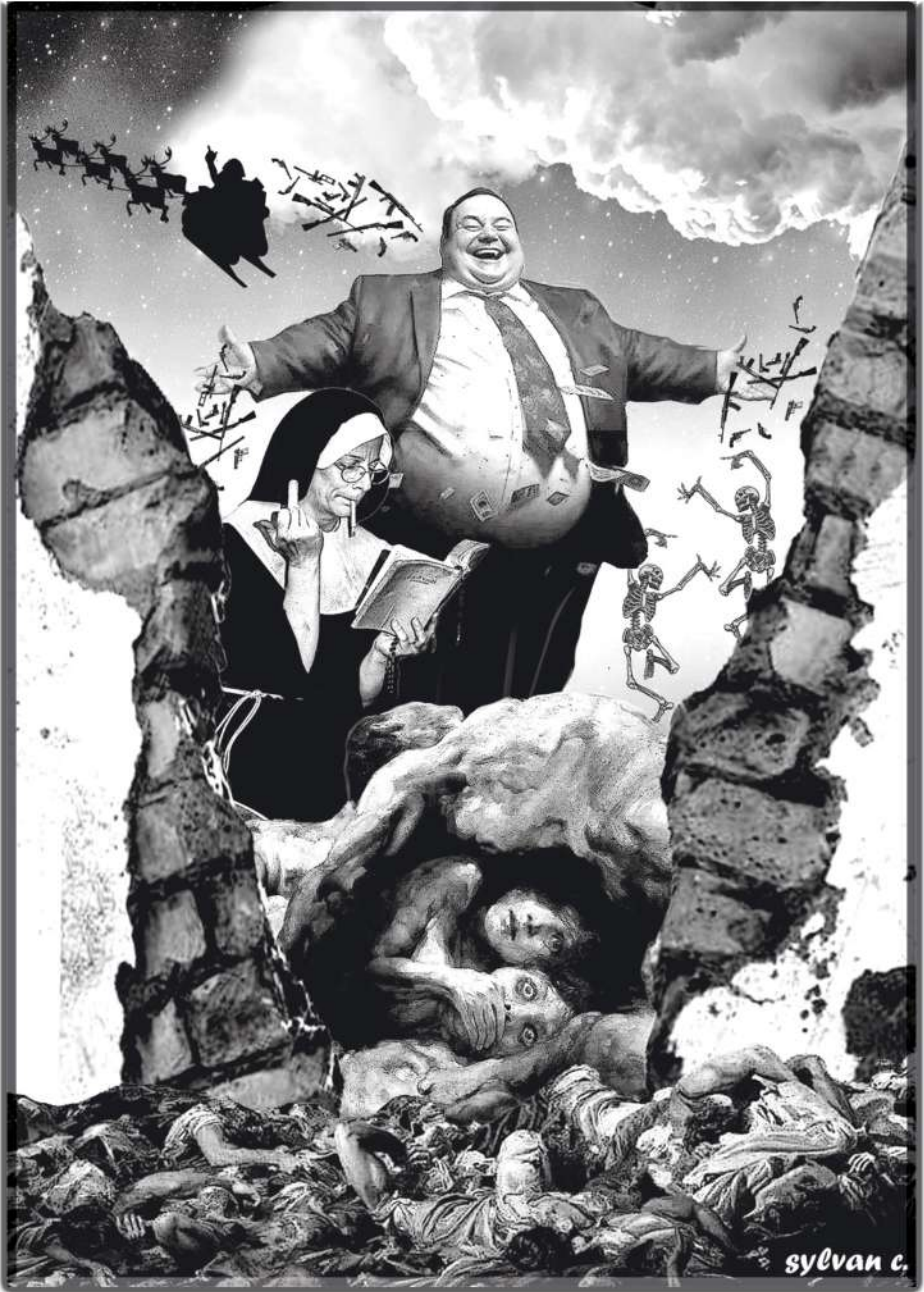
Tüm sevgimle sarıldım. Daima birlikte!

Görsel : Ramazan Çetin

Çizim : Giray Minimini

Görsel : Sylvan Clowson

Bu görsel ilk kez palyaço fanzin'in 27. sayısı'nda yayımlanmıştır.

Görsel : Sylvan Clowson

FİLİSTİN'DE KADIN OLMAK

Lir İda

BM Kadın Birimi, Ekim 2023'te başlayan savaştan bu yana Gazze'de 28.000'den fazla kadın ve kız çocuğunun öldürüldüğünü tahmin ediyor; bu, İsrail güçlerinin saldırılarında her saat ortalama bir kadın ve bir kız çocuğunun öldürüldüğü anlamına geliyor. Ölenler arasında binlercesi, geride perişan çocuklar, aileler ve topluluklar bırakan anneler de vardı. Bu rakamlar, çatışmanın yıkıcı insani bedelini gözler önüne seriyor.

Sağlık sisteminin çökmesi, Gazze'deki tahmini 50.000 hamile kadın ve kız çocuğunu yeterli sağlık hizmetine erişimden mahrum bıraktı. Hamilelik doğum ve doğum sonrası dönemde ciddi sağlık sorunları riskini arttırdı.

BM uzmanları, Gazze'de kadınların düşük yapması olasılığında %300'lük bir artış olacağı konusunda uyardı.

Gazze'de anestezi olmadan sezaryen yoluyla doğum yapmak zorunda kalan hamile kadınların bulunduğu çok sayıda bildirim yapıldı.

Gazze'de her gün yaklaşık 180 kadın, İsrail'in saldırıları nedeniyle "tehlikeli" ve "insanlık dışı" koşullarda doğum yapmak zorunda kaldı. Birçoğu İsrail güçlerinin ambulansları engellemesi ve hastanelere yapılan saldırılar nedeniyle hastanelere ulaşamadı.

"Gazze'de cezaevindeki koşullar çok zor ve kadın mahkûmlar her gün taciz ediliyor. Susuz ve kıyafetsiz bırakılıyorlar, yerde uyuyorlar ve dövülüyorlar."

Gazze'de bulunan kadınlar, Ayrımcılığa Karşı Kadın Hakları Sözleşmesi ve Beijing Deklarasyonunda güvence altına alınan herhangi bir hakkı kullanma imkanına sahip değiller. Yaşam hakkından dahi yoksun olan kadınlar, mülkiyet, eğitim, çalışma, eşit temsil hatta sağlık hizmetlerine erişim gibi en temel hakları kullanmayı hayal dahi edememektedir.

Kadınlar mama ve sütün bulunmadığı özellikle kuzey Gazze'de çocuklarını besleyemediklerini, önce bombalarla öldürülen çocuklarının artık açlıktan öldüğünü bütün dünyaya haykırmaktadır.

Dina Halid Zaurub (22)

Soykırımcı İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik hava saldırılarında, 22 yaşındaki Filistinli sanatçı Dina Halid Zaurub yaşamını yitirdi. Zaurub, savaşta hayatını kaybeden Filistinlileri konu alan etkileyici portreleriyle tanınıyordu.

Eserlerinde yas, hafıza ve direnişi tuvale aktaran genç sanatçı, Gazze'nin kültürel hafızasında önemli bir yer edinmişti. Son çalışması ise, tamamlayamadan hayatını kaybettiği kendi portresiydi.

2015 yılında, henüz 13 yaşındayken, Al Mezan İnsan Hakları Merkezi tarafından düzenlenen yarışmada "Silahlı çatışmalarda çocuk hakları" temalı en iyi çizim ödülünü kazanan Zaurub'un yeteneği, ilerleyen yıllarda Filistin Eğitim Bakanlığı ve UNRWA tarafından da takdirle karşılanmıştı.

Heba Zagout (41)

Filistinli Heba Zagout hayatı boyunca özgür Filistin'in hayalini kuran ve resimlerinde de bunu işleyen bir sanatçıydı. Eserlerinde Filistinlileri ve ülkenin manzaralarını, günlük hayatını işliyordu. Çalışmalarının almetifarikası Filistin evleri, çiftlikler, günlük aktiviteler, çalılar ve ağaçlar, camiler ve kiliseler gibi Filistin kimliğine ait ikonik unsurlardı.

Kendi ülkesini ve hikayelerini anlattığı eserleri onu sınırlamadı, tam tersine sosyal medya aracılığıyla tüm dünyanın tanıdığı bir sanatçıya dönüştü. İnsanlar Zagout'un akrilik resimleriyle Filistin köylerine ve kasabalarına konuk oluyordu. Gazze'deki Beytüllahim'deki Dar al-Kalima Üniversitesi'nin kurucusu Mitri Raheb ise Zagout'un "çok özel bir sanatçı" olduğunu söylüyordu.

Fakat artık Zagout artık hayatta değil. Sanatçı, İsrail ve Hamas arasındaki savaşın 7 Ekim'de başlamasından bu yana kıyı şeridinde hayatını kaybeden 11 bin insandan biri.

Sanatı, Filistin davasını anlatmak için kullanıyordu

Zagout, Gazze'deki Al-Aqsa Üniversitesi'nde grafik tasarım eğitimi almış bir sanatçıydı, aynı zamanda öğretmenlik yapıyordu. Kendisi de bir mülteciydi. Gazze'deki Al Burejj mülteci kampında doğan Zagout, 1948'de İsrail'in yaratılmasına yol açan olayları rutin olarak anlatan büyüklerinin hikayelerini dinleyerek büyümüştü.

Ölümünden yaklaşık iki hafta önce yayınlanan bir röportajda, "Gazze'de meydana gelen olumsuz duyguları, duyguları ve gerilimleri ifade etmeye çalıştım. Sanatı, Filistin davasını ve Filistin kimliğini ifade ederek dış dünyaya ilettiğim bir mesaj olarak görüyorum" dedi. Sanatçının kız kardeşi Maysaa Ghazi, kardeşinin yakın zamanda bir sergi açmayı istediğini de söyledi.

Hiba Abu Nada (34)

Gazze’de hayatını kaybeden bir diğer isim ise şair ve romancı Hiba Abu Nada oldu. Filistin Kùltür Bakanlığı’na göre Nada, oğluyla birlikte 20 Ekim’de Han Yunis’te bir hava saldırısında öldürüldü.

32 yaşındaki yazar, 2017’de Arap Sharjah Ödülleri’nde ‘Oxygen is Not for the Dead’ adlı bir roman yayınlamıştı. Nada, ölümünden birkaç gün önce sosyal medya hesabından bir de şiir yayınlamıştı:

“Gazze’nin gecesi roketlerin parıltısı dışında karanlık,

bombaların sesi dışında sessiz,

duanın rahatlığı dışında korkunç,

şehitlerin ışığından ayrı olarak siyah.

İyi geceler Gazze.”

Sanat stüdyosunun ruhuydu

Leyla Ebu el-Hayr:

Biyoloji mezunu Leyla Ebu el-Hayr (40), 7 çocuk annesiydi. Hayr, İsrail saldırılarında eşi ve 3 çocuğuyla hayatını kaybetti.

Emira Abdulfettah Subh:

Emira Abdulfettah Subh (58) İsrail'in evlerini hedef alması sonucu engelli oğlu Abdurrahman'la birlikte yaşamını yitirdi.

Menar Bereke:

Menar Bereke de (18), Gazze Şeridi'nin merkezindeki Deyr el-Belah'ta ailesine ait bir tavuk çiftliğinin bulunduğu arazideyken saldırıların hedefi oldu.

Rim Saad et-Telbani,

"Bilgi teknolojisi" mezunu Rim Saad et-Telbani (31) de saldırılar sırasında iki çocuğu ve karnında taşıdığı 7 aylık bebeğiyle hayatını kaybetti.

Miyami Arefe

Dört çocuk sahibi Miyami Arefe (48) de İsrail saldırılarında yaşamını yitirdi. Arefe'nin çocuklarını evlendirme hayali kuran bir anne olduğu belirtiliyor.

Hedil Arefe

İsrail saldırılarında yaşamını yitiren Arefe (28) de ramazan bayramından iki hafta sonra yapılacak düğününe hazırlanıyordu.

Meysun Zeki el-Hatv

Hatv (55), İsrail'in Gazze'de sivil bir araca düzenlediği bombalı saldırıda eşiyle birlikte hayatını kaybetti.

Raviye et-Tanani

Saldırılar sırasında hamile olan Tanani (35), eşi ve dört çocuğuyla birlikte yaşamını yitirdi. Ailenin hayali kiradan kurtulup ev sahibi olmağı.

Vela Emn

İlk bebeğine hamile olan Emn (25), Meryem adını vereceği kızıyla İsrail saldırılarında hayatını kaybetti. Emn, zor ekonomik koşullar nedeniyle üniversite eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmıştı.

Verde Emn

Vela Emn'in|kardeşi olan Verde (24) eğitim hayatındaki başarıları ile biliniyordu. Üniversitede İngilizce ticaret bölümünde okuyan Verde, çalışmaya başlayıp ailesine destek olmak istiyordu.

Hedil Emn

Vela ve Verde'nin kardeşi olan Hedil (21), hemşirelik bölümü öğrencisiydi. Saldırılarda ölmeden iki hafta önce beyaz önlük, tansiyon aleti ve stetoskop gibi okul malzemeleri almak için altın küpelerini satmıştı.

Hulud ez-Zamili

İki çocuk annesi Zamili, 7 aylık hamileydi. İsrail'in düzenlediği saldırılarda kızı Hur ve karnındaki bebeğiyle yaşamını yitirdi.

Halime el-Medhun

Halime el-Medhun (66) da eği Abdurrahman el-Medhun ile düzenlenen saldırılarda hayatını kaybetti.

Siham Yusuf er-Rantisi

Siham Rantisi (66) İsrail saldırılarında oğlu, gelini ve 2 yağındaki torunuyla hedef alınan siviller arasındaydı.

Şeyma Diyab er-Rantisi

Siham Rantisi'nin gelini olan Şeyma da 2 yağındaki oğlu ve eğiyle saldırılarda yaşamını yitirdi.

Menar İsa Selame

Menar (39) da kızı Lina ile saldırılarda ölenler arasındaydı.

Nimet Salih Ayyaş

Gazze'nin kuzeyinde Ummu Nasr köyünde engelli annesine bakan Nimet Salih (47) de İsrail'in bombardımanında hayatını kaybetti.

Sabrin Ebu Diyyeh

Beş çocuk annesi Sabrin (28), 10 aylık erkek çocuğu ve iki kız kardeşiyle birlikte İsrail tarafından öldürüldü. Ekonomik şartlar üniversite eğitimini tamamlamasına izin vermemişti.

Nesrin Ebu Diyyeh

Üç çocuk annesi Nesrin (26), ağır ekonomik ve sosyal şartlar altında yaşadı. Kocasını, 3 yıl önce çalışmak için Avrupa'ya gitmişti, eşinin dönüşünü sabırsızlıkla bekliyordu.

Huda Salah el-Haznedar

Anne ve babasının tek çocukları olan Huda (36), Han Yunus'taki evlerinde İsrail bombalarına maruz kalarak hayatını kaybetmiş aynı saldırılarda eşi ve çocukları ise yaralanmıştı.

AA muhabirinin açık kaynaklardan derlediği verilere göre İsrail, 7 Ekim'den bu yana Gazze'de en az 13 Filistinli şair ve yazarı öldürdü.

Gazze Şeridi'ne 78 gündür sürdürdüğü soykırıma varan saldırıları sırasında çocuklar, kadınlar, gazeteciler, sağlık personeli, Birleşmiş Milletler (BM) çalışanları dahil sivilleri hedef alan İsrail güçleri, Filistin'in edebiyat camiasından ünlü isimleri ve ailelerini de bombardımanlarla katletti.

Ömer Faris Ebu Şaviş

Filistinli şair ve yazar Ömer Faris Ebu Şaviş (36) saldırıların ilk günü 7 Ekim'de Gazze'deki Nuseyrat Mülteci Kampı'na düzenlenen bombardıman sırasında öldürüldü.

Aynı zamanda aktivist kimliğiyle de tanınan Ebu Şaviş, birçok gençlik derneğinin kuruculuğunu üstlendi.

Ebu Şaviş, 2007'de Ürdün'de yapılan Ulusal Şarkı ve Miras Uluslararası Festivali'nde "En İyi Ulusal Şarkı" ve Filistin'de 2010'da düzenlenen Şarek Gençlik Forumu'nda "Seçkin Gönüllü ve İdeal Genç" ödülü dahil birçok yerel ve uluslararası ödüle layık görüldü.

Arap Birliği Entegre Kalkınma Arap Gençlik Konseyi tarafından 2013 yılında da "Medya, Gazetecilik ve Kültür Alanında Seçkin Arap Gençliği" ödülüne layık görülen Ebu Şaviş, bir dizi şiir koleksiyonu ile 2016 yılında yayımladığı "Ala Kaydu'l-Mevt" adlı bir romanı ardında bıraktı.

Said Talal ed-Dehşan

Filistinli uluslararası hukuk uzmanı ve yazar Said Talal ed-Dehşan (51), 11 Ekim'de İsrail'in yaşadığı mahalleyi bombalaması sonucu hayatını kaybetti. Hava saldırısında Filistinli yazarın yanı sıra annesi, eşi, oğlu, iki kızı ve akrabaları ile komşularından birçok kişi öldürüldü. Filistin meseleleri konusunda uzman olan Dehşan, "İsrail'e Nasıl Dava Açılır?" adlı kitabın da yazarıydı. Dehşan eserinde, İsrail'i uluslararası hukuk ihlallerinden sorumlu tutmaya yönelik yasal bir stratejinin ana hatlarını çiziyordu.

Yusuf Davas

Filistinli yazar, gazeteci ve fotoğrafçı Yusuf Davas, 14 Ekim'de İsrail'in Gazze'nin kuzeyinde ailesinin evine düzenlediği hava saldırısında öldürüldü. Saldırıda Davas'ın aile üyeleri de yaşamını yitirdi. "Biz sayı değiliz" adlı oluşumun üyelerinden olan Davas, ülkesinde gelecek vadeden bir yazar olarak tanınıyordu. Yusuf Davas, Ocak 2023'te "Kaybettiğimiz 20 yılın hesabını kim ödeyecek?" başlıklı bir makale yayımladı. Makalede, Davas Mayıs 2022'de İsrail'in füze saldırısında ailesinin bahçesinin yok edilmesini anlattı.

Abdullah Akkad

Filistinli yazar Abdullah Akkad, 16 Ekim'de Han Yunus'taki evine İsrail güçlerinin bombardımanı sırasında eşi ve çocuklarıyla öldürüldü. İsrail'in Filistinlilerin Gazze'nin güneyine göç etmesi uyarısını reddeden Filistinli yazar, Facebook sayfasında yaptığı son paylaşımında, şu ifadeleri kullandı: "Bugünden sonra yerinden edilme yok. Bedeli ne olursa olsun mahallelerinde kalma sözü veren binlerce Şati ve El-Cela Mahallesi halkına selamlar. Onların sloganı, bugünden sonra göç değil, cihat ve samimi bir niyet var."

Hiba Kemal Ebu Nada

İsrail'in bombalarıyla Gazze'nin güneyinde hayatını kaybedenlerden birisi de 32 yaşındaki ünlü şair ve roman yazarı Hiba Kemal Ebu Nada'ydı. Filistin edebiyat camiasının sevilen isimlerinden ve "Oksijen Ölümler İçin Değildir" romanının genç kadın yazarı Ebu Nada, İsrail'in 20 Ekim'de düzenlediği hava saldırısında evinde oğluyla hayatını kaybetti. Ebu Nada, 8 Ekim'de sosyal medya hesabından paylaştığı son mesajında şunları yazmıştı: "Gazze gecesi, roketlerin parıltısı dışında karanlık, bomba sesleri dışında sessiz, namazın rahatlığı dışında dehşet verici, şehitlerin ışığı dışında kapkaradır. İyi geceler Gazze." Filistinli kadın edebiyatçı Ebu Nada, "Oksijen Ölümler İçin Değildir" romanıyla 2017'de Arap dünyasının en prestijli edebiyat ödüllerinden biri sayılan "Arap Yaratıcılığı için Sharjah Ödülü"ne layık görüldü.

Abdulkerim Haşhaş

Yazar Abdulkerim Haşhaş, birçok aile üyesiyle birlikte 23 Ekim'de Gazze'nin güneyindeki Refah bölgesinde öldürüldü. Haşhaş, Filistin halk mirası üzerine yazılarıyla ve Bedevi mirası, gelenekleri ve Arap atasözleri hakkındaki araştırmalarıyla tanınıyordu. Haşhaş, ayrıca Filistin tarihi ve mirası hakkında onlarca nadir eser koleksiyonuna sahipti.

İnas es-Saka

Filistin'in ünlü tiyatro oyunu yazarlarından İnas es-Saka (53), çocuklarıyla Gazze'de sığındıkları binanın 31 Ekim'de İsrail güçleri tarafından hava saldırısıyla hedef alınması sonucu yaşamını yitirdi. Saldırıda kadın yazarın 5 çocuğundan üçü de hayatını kaybetti. Halil el-Müzeyyen'in yönettiği ve Arap dünyasındaki namus cinayetleri konusunu ele alan 2014 yapımı Filistin filmi "Sara"da rol alan Saka, Gazze'de çekilen ve yönetmenliğini Mustafa en-Nebih'in üstlendiği "Vatanın Serçesi" filminde de oynadı. Film, 1948'deki Nakba'dan, 1967'de başlayan Batı Şeria ve Gazze'deki İsrail işgaline kadar Filistin mücadelesini kapsıyordu. Gazze'deki tiyatro gruplarıyla olan ilişkisi dahil olmak üzere çok sayıda kültürel çalışmalarıyla hatırlanan Saka, Facebook hesabından 27 Ağustos'ta paylaştığı son mesajında, İsrail'in önceki yıllardaki Gazze'ye saldırılarına ve o sırada yaşadıklarına işaret ederek "Bazen geriye bakar ve geçmişinize bir göz atarsınız ve sadece bir katliamdan canlı çıktığınızı keşfedersiniz." yazmıştı.

Şehade el-Buhbahan

Filistinli şair ve eğitim araştırmacısı Şehade el-Buhbahan (73), 6 Kasım'da İsrail'in Gazze'ye düzenlediği hava saldırısında 6 yaşındaki torunuyla öldürüldü. Buhbahan, Gazze'deki okullarda da okutulan birçok şiir koleksiyonunun şairiydi.

Mustafa es-Savvaf

Yazar ve gazeteci Mustafa Hasan Mahmud es-Savvaf, 18 Kasım'da İsrail'in evine düzenlediği saldırıda aile üyeleriyle yaşamını yitirdi. Mustafa es-Savvaf, 1 Aralık'ta İsrail'in saldırısında öldürülen Anadolu Ajansı (AA) kameramanı Muntasır es-Savvaf'ın babasıydı. 18 Kasım'da Gazze kentinin doğusundaki Et-Tuffah semtindeki aile evine saldırıda baba ve anne Savvaf, çok sayıda aile üyesiyle yaşamını yitirirken Muntasır yaralanmıştı. Filistin'in önde gelen gazeteci ve analistlerinden biri olan Savvaf, Filistin siyaseti üzerine yüzlerce makale kaleme aldı. Savvaf ayrıca, 2005'te "Öfke Günleri" ve 2017'de siyasi kısa öykülerden oluşan bir koleksiyon olan "Bir Ev Sahibi Vardı" adlı eserler dahil olmak üzere bir dizi kitap yayımladı. Birçok gazetenin de genel yayın yönetmenliğini yapan Savvaf, Gazze Şeridi'nde yayımlanan ilk günlük gazetenin kurucusu ve genel yayın yönetmeni olarak görev yaptı.

Nureddin Haccac

Şair ve yazar Nureddin Haccac (27), 2 Aralık'ta İsrail'in Şucaiyye'deki evine düzenlediği hava saldırısında öldürüldü. 2022'de yayımlanan "Griler" adlı tiyatro oyununun ve 2022'de yayımlanan "Uçmayan Kanatlar" romanının yazarıydı. Haccac, "Kültürel Tutku" girişimine, Kurtuba Derneği'ne ve Tiyatro Günleri Vakfı'na aktif olarak katıldı.

Salim en-Naffar

Filistinlilerin hayatta kalma ve tarihte hatırlanma mücadelesini anlatan ünlü bir şair olan Salim en-Naffar, 7 Aralık'ta İsrail'in Gazze'de evine düzenlediği hava saldırısında ailesiyle öldürüldü.

Rıfat el-Arir

Filistin'de katledilenlerin hikayelerini dünyaya duyurmak için sosyal medya hesabından mücadele veren aktivist, yazar, şair, çevirmen ve Gazze İslam Üniversitesi Profesörü Rıfat el-Arir (44), 6 Aralık'ta İsrail bombardımanında hayatını kaybetti. "Biz sayı değiliz" inisiyatifinin kurucusu Arir, öldürülmeden önce İsrail'e ait hesaplardan telefon ve internet aracılığıyla ölüm tehditleri almıştı. Arir ve ailesinin yaşadığı apartman dairesi birkaç hafta sonra İsrail tarafından doğrudan bombalandı. Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları Gözlemevi (Euro-Med), İsrail'in 3 katlı binanın ikinci katında bulunan daireyi vurmasının, bu dairenin özellikle hedef alınmış olabileceğini gösterdiğine işaret etmişti. Arir, 2014 yılında İsrail'in ablukası ve saldırılarına şahit olan 15 genç yazarın hikayelerinden oluşan "Gazze Cevap Veriyor" kitabını, 2015'te de makaleler, röportajlar, fotoğraflar ve şiirlerin yer aldığı İsrail'in Gazze'de neden olduğu acıları ve Gazze halkının direnişini anlatan "Susturulamayan Gazze" kitabını yayımladı. Gazze'de 2 milyonu aşkın Filistinli gibi kapana sıkışan Arir, ölümünden önce 1 Kasım'da, "Eğer ölmem gerekiyorsa, hikayemi anlat" şiirini paylaşmıştı. Dizeleri sosyal medyada büyük yankı uyandıran şiir, birçok dile çevrilmişti.

ÖZGÜR

FİLİSTİN

**16 AĞUSTOS
CUMARTESİ
2025**

**KARGA
KADIKÖY/
SAHNE**

**Caferağa Mahallesi,
Kadife Sokak, No:16
Kadıköy/İSTANBUL**

sansürsüz,
lobisiz,
kolektif
yolculuk.

**GİRİŞ
150₺**

2. GELENEKSEL

**ÇENGEL SANAT
GECESİ**

19:00-20:45

Tanışma-Sohbet

21:00-00:00

Şiir-Performans-
Açık Mikrofon

cengelsanat.net

[cengelsanat](https://www.instagram.com/cengelsanat)

[cengelsanat](https://twitter.com/cengelsanat)